FRIVILLIGHET NORGE

Til Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Oslo 28.9.18

Notat om etablering av kompetansebase for digitalisering av frivillig sektor

Samfunnet står i en digitaliseringsprosess som påvirker alle samfunnssektorer. Digitaliseringen påvirker også frivillig sektor: nye verktøy åpner nye muligheter for organisasjonene, men forventningene til organisasjonene fra medlemmer, frivillige, givere og deltakere er også økende.

Frivillighet Norge utarbeidet våren 2018 en rapport som kartlegger behov, muligheter og løsninger for digitalisering av frivilligheten[1]. Rapporten viser at:

- Det er stor bevissthet i frivillig sektor om digitalisering og behovet for at organisasjonene trenger en strategi for digitalisering.
- Mange organisasjoner (både store og små) opplever at de ikke har gode nok digitale verktøy, og at det er for ressurskrevende å investere i nye løsninger. Å utvikle eller anskaffe verktøy som hele organisasjonen tar i bruk (inkludert lokale tillitsvalgte, medlemmer, etc.) er en særskilt utfordring. En annen særskilt utfordring er at de mange ulike systemene ikke «snakker sammen», det vil si at verktøyene ikke kan utveksle informasjon om for eksempel enkeltpersoner med andre verktøy, både internt i organisasjonen og eksternt.
- Mange oppgir at det er vanskelig å ha oversikt over hvilke verktøy som er tilgjengelige for frivillige organisasjoner, og til hvilken pris. Dette kan gjelde medlemssystemer, betalingsløsninger, CRM, kontorstøttesystemer, nettsideløsninger, løsninger for kurs/opplæring, etc.
- Bestillerkompetansen i frivillig sektor er lav, noe som kan føre til at organisasjoner ikke anskaffer de beste løsningene eller betaler for mye for verktøy.
- Det mangler en felles aktør som kan understøtte digitaliseringen av frivillig sektor, slik DIFI er for offentlig sektor. Informasjon, oversikt, kompetanse og verktøy er spredt på flere ulike aktører, med varierende ambisjoner og mål.

Frivillighet Norge og digitalisering av frivillig sektor

Frivillighet Norges visjon er større rom for frivilligheten. Det handler også om å skape rom for frivilligheten i vår digitale hverdag. Frivillighet Norge driver i dag TechSoup[2], som er en tjeneste for å formidle programvaredonasjoner til frivillige organisasjoner, samt Frivillig.no[3], som er et digitalt rekrutteringsverktøy for frivillige organisasjoner. TechSoup har noen inntekter gjennom administrasjonsavgift som organisasjoner betaler for å få tilgang til donasjoner, men inntektene dekker ikke våre kostnader i form av arbeidskraft til å drive tjenesten. Frivillig.no er finansiert gjennom offentlig tilskudd og stiftelser, og vi søker fortsatt offentlig støtte til å videreføre tjenesten.

[1] http://www.frivillighetnorge.no/?module=Files&action=File.getFile&id=2049
[2] http://www.techsoup.no/
[3] http://www.frivillig.no/

Øvre Slottsgate 2B
0157 Oslo
Tlf. 21567650
Faks 21567651
Org.nr. 988 144 800
Kontonr. 1645 13 78337

FRIVILLIGHET NORGE

Vi har også engasjert oss i utviklingen av en løsning for å utveksle informasjon mellom frivillighetens medlemssystemer og Brønnøysundregistrene gjennom det såkalte «integrasjonsprosjektet». Prosjektet har hatt offentlig finansiering og tatt lang tid å utvikle, men leverer både en konkret løsning for frivilligheten og har gitt oss kompetanse om digitale løsninger i offentlig og frivillig sektor. Prosjektet ferdigstilles i 2018, så fremt Brønnøysundregistrene er villige til å åpne sitt system for flere medlemssystemer enn de som allerede er godkjent.

Gjennom TechSoup og Frivillig.no kommer Frivillighet Norge i kontakt med organisasjonenes digitale behov, og tilbyr noen løsninger. Frivillig.no bidrar til økt synlighet og rekruttering og tilbyr kurs og seminarer om synlighet. Aktører som Facebook og Google i Norge samarbeider nå med oss om å kurse organisasjoner i bruk av deres verktøy. Gjennom TechSoup blir organisasjoner godkjent til å motta lisenser på programvare og tjenester gratis eller til sterkt rabatterte priser.

TechSoup, Frivillig.no og integrasjonsprosjektet løser ulike behov for organisasjonene. Samtidig løser de ikke de overordnede utfordringene frivillig sektor står overfor knyttet til kompetanse, endringsevne og ressurser for å iverksette en digital strategi.

Forslag: Etablering av en kompetansebase for digitalisering av frivillig sektor
Frivillighet Norge mener det ligger et stort potensial i å samle informasjon, kompetanse, verktøy og tjenester i en kompetansebase for digitalisering av frivillig sektor. Dette vil gjøre informasjon, tjenester og verktøy mer tilgjengelig for flere frivillige organisasjoner, bidra til erfaringsdeling, mindre dobbeltarbeid og bedre ressursutnyttelse samt øke mulighetene for samarbeid og innovasjon på tvers mellom frivillige organisasjoner, og mellom frivillig sektor, offentlig sektor og næringslivet.

Mulige oppgaver for kompetansebasen

- Område 1 – verktøy for digitalisering:
    - Utvikle kriterier for vurdering av medlemssystemer og vedlikeholde en database over medlemssystemer og andre digitale verktøy som brukes av frivillige organisasjoner.
    - Vedlikeholde en oversikt over tilbud som er tilgjengelige for frivillige organisasjoner gratis eller til redusert pris, for eksempel Microsoft Office365, Google for non-profits, Vipps for lag og foreninger, Facebook, etc.
    - Utvikle og vedlikeholde veiledere knyttet til digitalisering, for eksempel: innkjøpsveileder, veileder for å utvikle digital strategi, veiledning knyttet til medlemssystemer, veiledning for håndtering av personopplysninger, IT-sikkerhet, etc.
    - Samarbeide med IT-kompetansemiljøer i og utenfor frivillig sektor for å tilpasse og gjøre tilgjengelig relevant informasjon for andre organisasjoner.
    - Holde oversikt over aktører som kan tilby rådgivning og veiledning for frivillige organisasjoner knyttet til digitalisering.

- Område 2 – møteplass og samarbeidspartner.
    - Være et kontaktpunkt, og mulig samarbeidspartner, for myndighetene når det gjelder oppfølging av politiske mål om digitalisering av frivillig sektor.
    - Være et kontaktpunkt, og mulig samarbeidspartner, for bedrifter som ønsker å ta samfunnsansvar gjennom å bidra til digitalisering av frivillig sektor.
    - Være et kontaktpunkt for bedrifter som har produkter rettet mot frivillig sektor.
    - Arrangere møteplasser for frivillige organisasjoner, offentlige myndigheter og næringslivet knyttet til digitalisering av frivillig sektor, enten som egne arrangementer eller i samarbeid med andre aktører.
- Område 3 – tilby kompetanse og rådgivning for digitalisering
    - Tilby strategisk rådgivning for frivillige organisasjoner i forbindelse med organisasjonenes digitaliseringsprosesser.
    - Tilby rådgivning til frivillige organisasjoner i forbindelse med konkrete innkjøpsprosesser.
    - Arrangere kurs, seminarer og konferanser om digitalisering av frivillig sektor.
    - Svare på spørsmål fra frivillige organisasjoner via chat, e-post og telefon
- Område 4 – levere tjenester
    - Utvikle og drive felles digitale tjenester for frivillig sektor der det er avdekket behov som løses best gjennom samarbeid på tvers av organisasjoner.

Vi foreslår å starte med Område 1 som i seg selv vil produsere konkrete resultater som blir nyttige for ulike typer organisasjoner. De øvrige områdene kan utvikles etter hvert, basert på etterspørsel og behov.

Mulige samarbeidspartnere for kompetansebasen
Frivillighet Norge mener det er hensiktsmessig at kompetansebasen, i tillegg til å bygge opp egen kompetanse knyttet til frivillige organisasjoners behov, knytter til seg fagkompetanse gjennom samarbeid med andre miljøer. Eksempler på slike miljøer kan være:

- Universiteter og høgskoler, for eksempel NTNU
- IT-avdelingene i større frivillige organisasjoner, blant annet Norges Idrettsforbund
- DIFI

Økonomi og bærekraft

Utgifter
En kompetansebase for digitalisering må ha en bærekraftig økonomi for å kunne fungere. Utgiftene vil i hovedsak bestå av lønns- og kontorkostnader, og eventuelt noe midler til kurs, reising, seminarer, konferansevirksomhet. I noen grad kan det være aktuelt å leie inn ekspertkompetanse, men i hovedsak er det bedre å bygge opp den nødvendige kompetansen internt, og knytte til seg ekstern kompetanse gjennom samarbeidspartnere innenfor og utenfor frivillig sektor. Dersom det skulle bli aktuelt å drive egne utviklingsprosjekt eller å sette i gang

prosjekter som er kostnadskrevende bør dette løses gjennom at prosjektene sikres egne inntekter[4].

De totale utgiftene vil være avhengig av hvor store oppgaver kompetansebasen skal ta på seg. En grunnfinansiering på 2,5 millioner kroner vil dekke utgifter til lønn og sosiale kostnader, kontordrift, informasjonsarbeid, reise, kjøp av tjenester, etc. basert på to årsverk.

Finansiering
Det finnes flere aktuelle modeller for finansiering: brukerbetaling, samarbeid med næringslivsaktører og offentlig tilskudd. Finansieringsmodellen har konsekvenser for hvilken rolle kompetansebasen kan spille.

Offentlig tilskudd er en mulig finansiering. Frivilligheten skaper stor samfunnsverdi, men henger etter på digitalisering. Dette kan på sikt svekke frivilligheten og de verdiene frivilligheten skaper. Det offentlige har derfor en interesse i å legge til rette for digitaliseringen av frivillig sektor. En måte å legge til rette er å finansiere den felles kompetansebasen, enten fullt ut eller delvis. En konkret gevinst for staten vil også være at det etableres en aktør som kan være et kontaktpunkt i frivilligheten for offentlig sektor når det gjelder oppfølging av politiske mål om digitalisering av samfunnet. Offentlig finansiering vil bidra til en uavhengig kompetansebase som kan utvikle seg i tråd med de behovene frivilligheten selv identifiserer. En utfordring er at det er vanskelig å skalere tilbud som er arbeidskrevende (for eksempel rådgivning av enkeltorganisasjoner) basert på offentlige tilskudd.

Samarbeid med næringslivet gjennom sponsing eller avtaler om «kick-back» ved formidling av lisenser og produkter kan gi grunnlag for drift og være skalerbart gjennom at økt formidling av varer og tjenester øker inntektene. Samtidig vil slike samarbeid gjøre det vanskelig å opparbeide tillit som en nøytral og objektiv aktør. Det vil også gjøre det mer utfordrende å kunne møte behov hvor løsningen ikke ligger i å kjøpe varer eller tjenester, for eksempel innkjøpsveileder eller oversikter over gratis tilbud og tjenester.

Brukerbetaling kan skje etter flere ulike modeller, gjennom abonnement/medlemskap eller gjennom å betale for de konkrete tjenestene man benytter seg av. Fordelen med en slik modell er at den er skalerbar gjennom at økt etterspørsel genererer økte inntekter. Ulempen er at det vil koste relativt mye å benytte seg av kompetansebasens tilbud, spesielt dersom salg av tjenester eller abonnement/medlemskap skal dekke hele driften. Brukerne vil være frivillige organisasjoner, og deres betalingsevne er erfaringsmessig ikke stor, spesielt ikke blant de mindre organisasjonene. En 100 % brukerfinansiert kompetansebase vil ikke være et reelt tilbud for de minste organisasjonene.

Frivillighet Norge foreslår en modell som kombinerer de tre alternativene:

[4] For eksempel kunne det vært snakk om å tilby en lavterskel medlemssystemløsning for organisasjoner. En slik løsning bør sikres en selvstendig og bærekraftig finansiering som er uavhengig av kompetansebasens økonomi. Et annet eksempel kan være drift, utvikling og markedsføring av Frivillig.no.

- Grunnfinansiering fra det offentlige
  Vi foreslår at kompetansebasen får et grunntilskudd med formål å drive en kompetansebase for digitalisering av frivillig sektor. Grunnfinansieringen bør dekke de oppgavene som er skissert under område 1, samt utviklingsarbeid med tanke på område 2.
- Finansiering av rådgivningstjenester gjennom brukerbetaling
  En viktig rolle for kompetansebasen vil være å gjøre informasjon bredt tilgjengelig, men i noen tilfeller vil organisasjoner ønske å leie inn kompetanse og kapasitet for eksempel til innkjøpsprosesser, utvikling av digital strategi, interne kurs eller lignende (område 3). Slike tjenester bør baseres på brukerfinansiering etter et prinsipp om selvkost, slik at prisene holdes lave, samtidig som tilbudet kan skaleres. Organisasjoner med lav økonomi kan tilbys rabattert pris.
- Finansiering av prosjekter/tjenester/aktiviteter
  Der det identifiseres felles prosjekter eller verktøy som kompetansebasen skal drive med (område 4) må dette sikres egen finansiering gjennom brukerbetaling, stiftelser, sponsorer eller offentlig støtte[5]. Dette er viktig for å sikre at slike prosjekter ikke går på bekostning av øvrig aktivitet i kompetansebasen. Eventuelle tjenester som kompetansebasen skal levere må også sikres bærekraftig finansiering utenom grunnfinansieringen.

Denne finansieringsmodellen kombinerer behovet for forutsigbar finansiering, målet om å kunne nå bredt ut – også til organisasjoner som har lav betalingsevne – med en mulighet for å kunne skalere aktiviteter i tråd med etterspørselen.

Hvem kan drive kompetansebasen?
For Frivillighet Norge er hovedmålet at det etableres en kompetansebase som er tilgjengelig for hele frivilligheten. Hvem som skal drive basen er ikke avgjørende. Det er viktig at den aktøren som velges har kompetanse om frivillighet og frivillige organisasjoner, tillit i frivillig sektor, nettverk i både offentlig og frivillig sektor, samt kompetanse om digitalisering. Kompetansebasen må også ha kontinuerlig dialog med frivillig sektor når det gjelder hvilke behov som skal prioriteres. Frivillighet Norge er villig til å ta på seg en rolle som kompetansebase, dersom det skulle være aktuelt.

Vi stiller gjerne på møte med departementet for å diskutere muligheter knyttet til en kompetansebase for digitalisering videre.

Med vennlig hilsen

Stian Slotterøy Johnsen
Generalsekretær

[5] Et eksempel kan være integrasjonsprosjektet mellom Frivillighetsregisteret og frivillige organisasjoners medlemssystemer som har vært offentlig finansiert, og hvor Frivillighet Norge har ledet en arbeidsgruppe som har stått for prosjektet.